

Pozitif-iz Derneği

Ocak 2025

HIV İLE YAŞAYANLARIN SANAT YOLUYLA GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ

Avrupa
Birliği
**sivil
düşün**

"Bu kitapçık Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçerinin sorumluluğu tamamiyle Pozitif-iz Derneği'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır."

ÖZGÜR RENKLER

HIV İLE YAŞAYANLARIN
SANAT YOLUYLA GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ
Ocak 2025

Hazırlayanlar
Çiğdem Şimşek
Semih Özkarakaş

Tasarım ve Baskı
OnAda Tanıtım - www.onada.com.tr

www.pozitifiz.org

Avrupa
Birliği
**sivil
düşün**

"Bu kitapçık Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğın sorumluluğu tamamiyle Pozitif-iz Derneđine aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır."

ÖNSÖZ	3
GİRİŞ	5
Üç Şehir, Bir Dayanışma: Mizah ve Çizimle Bir Araya Gelmek	5
Sanatın ve Mizahın Güçlendirme Potansiyeli	6
PROJENİN AMACI VE YAKLAŞIMI	7
Amaçlar	7
Yaklaşım	7
SONUÇ	9

ÖNSÖZ

Merhaba Sevgili Okurlar,

Elinizde tuttuğunuz bu kitap, karikatür sanatının büyüğü dünyasında yapacağınız keyifli bir yolculuğun yanı sıra HIV ile yaşayanların mesajlarını içeriyor. HIV'in ilk çıktığı yıllardan bu yana bilimsel olarak pek çok başarılar elde edildi. Ancak toplumsal önyargılar, damgalanma ve ayrımcılık ne yazık ki hala aynı yerinde duruyor. Karikatür, mizahın en etkili ve zarif biçimlerinden biri. Birkaç çizgi ve noktayla derin anlamlar ifade edebilir, hem toplumsal eleştirilerde bulunabilir hem de düşündürebilir. Bu kitapta yer alan eserler de tam olarak bunu amaçlıyor.

Her bir eser, HIV ile yaşayan insanların günlük hayatının içinden kesitler sunarken, aynı zamanda toplumsal meselelere de değiniyor. Bir yandan yüzümüzde bir tebessüm oluştururken, diğer yandan bizi içsel bir sorgulamaya davet ediyor. HIV ile yaşayanların kaleme aldığı çizimler, mizahın gücünü ve sanatın evrenselliğini bir kez daha gözler önüne seriyor.

Bu kitabı hazırlarken amacımız, siz değerli okurlarımıza hem eğlenceli hem de düşündürücü bir okuma deneyimi sunmak oldu. Mizahın gücüne inanıyoruz ve bu gücü sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyoruz. Kitapta yer alan her bir eser, öznel tarafından çizildi ve sizlerin beğenisine sunuldu. Umarız ki bu karikatürler, sizlere keyifli anlar yaşatırken aynı zamanda hayatı farklı bir perspektiften görmenize de yardımcı olur.

Mizahın ve sanatın aydınlık yolunda keyifli bir yolculuk geçirmeniz dileğiyle,

Çiğdem Şimşek
Pozitif-iz Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı
Ocak 2025

Bu kitapçık, HIV ile yaşıyan kişilerin sanat ve mizah yoluyla nasıl güçlendirilebileceğine dair bir rehber sunmayı amaçlıyor. Özgür Renkler Derneği ile ortak yürütölen **'HIV ile Yaşıyanların Sanat Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi'**nin temelinde HIV perspektifli sanatın dönüştörücü ve dayanışma yaratan etkisi ile mizahın hem bireysel hem de toplumsal güçlendirme aracı olarak oynadığı rol yatıyor. Bu proje, Türkiye'de HIV ile yaşıyan bireylerin sanat ve mizah aracılığıyla kendilerini ifade etmelerine destek olmasını hedefliyor.

GİRİŞ

Bu kitapçık, HIV ile yaşayanların sanat ve mizah yoluyla kendilerini ifade etmelerini ve bu sayede gündelik hayatta karşılaştıkları zorlukları sağaltımını amaçladı. Projemizin temelinde HIV perspektifli sanatın dönüştürücü ve dayanışma yaratan etkisi ile mizahın hem bireysel hem de toplumsal güçlendirme aracı olarak oynadığı rol yatmakta. Bu proje, Türkiye’de HIV ile yaşayanların sanat ve mizah aracılığıyla kendilerini ifade etmelerine destek olmayı amaçladı.

Üç Şehir, Bir Dayanışma: Mizah ve Çizimle Bir Araya Gelmek

İzmir, Ankara ve İstanbul’da, HIV ile yaşayanlar için gerçekleştirdiğimiz karikatür, çizim, mizah ve kolaj atölyeleri, insanları bir araya getirerek dayanışma ve sosyalleşme imkanı sağladı. Atölyelere; evliler, bekarlar, cinsel yönelim statüsü yüzünden evlilik hakkı olmayanlar, göçmenler, eşcinseller, biseksüeller, heteroseksüeller, translar, cisler ve engelliler katıldı. Atölyeye katılan HIV ile yaşayanların çeşitliliği çıkan eserlerin de çeşitliliğini ortaya koydu.

Çizgiyle, mizahla ve HIV teoriyle harmanlanan bu süreçte, katılımcılar sadece temel çizim tekniklerini ve araçlarını öğrenmekle kalmadı; aynı zamanda seslerini, öfkelerini, mutluluklarını ve hikayelerini çizgilerle dünyaya aktarmanın gücünü keşfetti.

Bu atölyeler, mizahın sadece bir ifade biçimi olmadığını; aynı zamanda bir direnç, bir direniş ve bir dayanışma alanı olduğunu gösterdi. Her çizgi, her espri ve her kolaj, bireysel hikayelerin kolektif bir sese dönüşmesine aracılık etti. Bir araya gelmenin, paylaşmanın ve gülmenin iyileştirici gücü, bu atölyelerde hem görünürlük kazandı hem de yeniden tanımlandı.

HIV odağında buluşan mizahın ve çizimin, sınırları aşan bu gücü, katılımcıların hayallerinde, ellerinde ve kalplerinde yeniden hayat buldu. Sanat, kişilerin kendilerini ifade etme aracı olarak tarih boyunca farklı toplumsal gruplar için dayanışma ve dönüşüm alanı oldu. HIV ile yaşayanları için bu durum, damgalanma ve ayrımcılığın ötesine

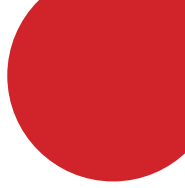
geçerek kendi hikayelerini anlatma ve toplumda daha adil bir yer edinme aracına dönüşebilir. Mizah ise, zorlayıcı durumlarla başa çıkma stratejisi olarak hem psikolojik direnci artırabilir hem de sosyal algıların dönüşmesine katkıda bulunabilir. HIV perspektifli sanat ve mizah, tüm kalıpları sorgulayarak alternatif ifade alanları yaratır. Bu perspektif, HIV ile yaşayan bireylerin seslerini duyurması için çok önemli.

Sanat, toplumsal normlara ve iktidar yapılarına meydan okuyarak HIV ile yaşayanların görünürlüğü artırır ve onların hikayelerini toplumsal bir dönüşüm alanına taşır. Bu sanat anlayışı, temsil edilen bireylerin sadece birer istatistik değil, yaşayan ve topluma katkı sağlayan bireyler olduğunu vurgular. Sanat ayrıca yaratıcı dayanışmayı teşvik eder; bireyler ve topluluklar, ortak yaratım süreçleri sayesinde birbirleriyle bağ kurar. Bunun yanı sıra, HIV ile yaşayanlar, sanat aracılığıyla kendi hikayelerini yazma ve anlatma fırsatı bulur; bu hikayeler damgalamayı azaltarak empati ve farkındalık yaratır. Mizah ise, bireylerin stresle başa çıkmasına yardımcı olan güçlü bir araç. HIV ile yaşayanlar için mizah, damgalamayı hafifletme ve toplumun geniş kesimlerinde empati uyandırma gücüne sahip. Mizahi anlatılar, kişilerin yaşadığı zorlukları hafifletirken aynı zamanda geniş kitlelere ulaşarak farkındalık yaratır. Bu bağlamda, sanat ve mizah, HIV ve AIDS hareketine hem bireysel hem de toplumsal düzeyde anlamlı katkılar sunar.

Sanatın ve Mizahın Güçlendirme Potansiyeli

Sanat, bireylerin kendilerini ifade etme aracı olarak tarih boyunca farklı toplumsal gruplar için dayanışma ve dönüşüm alanı oldu. HIV ile yaşayanlar için bu durum, damgalanma ve ayrımcılığın ötesine geçerek kendi hikayelerini anlatma ve toplumda daha adil bir yer edinme aracına dönüşebilir. Mizah ise, zorlayıcı durumlarla başa çıkma stratejisi olarak hem psikolojik direnci artırabilir hem de sosyal algıların dönüşmesine katkıda bulunabilir.

HIV perspektifli sanat ve mizah, tüm kalıpları sorgulayarak alternatif ifade alanları yaratır. Bu perspektif, HIV ile yaşayanların seslerini duyurması için çok önemli.

PROJENİN AMACI VE YAKLAŞIMI

Amaçlar

HIV ile yaşayan kişilerinkendilerini ifade etmelerini sağlamak, projenin temel amaçlarından biri. Sanat ve mizah, bireylerin kendi deneyimlerini yaratıcı bir şekilde ortaya koymalarına olanak tanır. Bu süreç, hem bireylerin kendilerine olan güvenini artırır hem de onları topluma farklı bir perspektiften tanıtır.

Bir diğer amaç, HIV ile yaşayanların karşı karşıya olduğu damgalama ve ayrımcılığı azaltmak. Sanat ve mizah, bu konuda farkındalık yaratmanın ve toplumsal önyargıları sorgulamanın güçlü araçları. Mizah, özellikle zor konuları hafifletirken düşündüren bir etki yaratır, böylece damgalamayı hafifletebilir.

Projenin üçüncü önemli amacı, katılımcılar arasında dayanışma ve destek duygusu oluşturmak. Atölye ortamında, katılımcılar hem birbirlerinden öğrenir hem de ortak bir hikaye üzerinden bağ kurar. Bu bağlar, bireylerin kendilerini yalnız hissetmelerini engeller ve topluluk oluşturma sürecini destekler.

Yaklaşım

Proje, hem teorik hem de uygulamalı bir yapıya sahip. Çizim ve karikatür atölyeleri, katılımcıların hem teknik becerilerini geliştirirken hem de kendi hikayelerini mizahi bir çerçeve içinde anlatmalarını teşvik eder. Proje Türkiye’de gerçekleştirilen bu atölyelerle, HIV ile yaşayanların ve tüm toplulukların dayanışmasını artırmayı hedeflemekte.

SONUÇ

Bu kitapçık, Türkiye’de HIV ile yaşayanları sanat ve mizah yoluyla kendilerini ifade etmelerini, dayanışma oluşturmalarını ve toplumsal damgalamayı sorgulamalarını desteklemeyi amaçladı. Sanatın ve mizahın gücü, bireylerin hem içsel yolculuklarını keşfetmelerine hem de toplumsal görünürlüklerini artırmalarına olanak tanır. Bu proje, HIV perspektifli bir yaklaşımla HIV ile yaşayanların deneyimlerinin yeniden anlatılmasını sağlarken, toplumsal önyargılara ve damgalamalara karşı güçlü bir karşı duruş oluşturmakta.

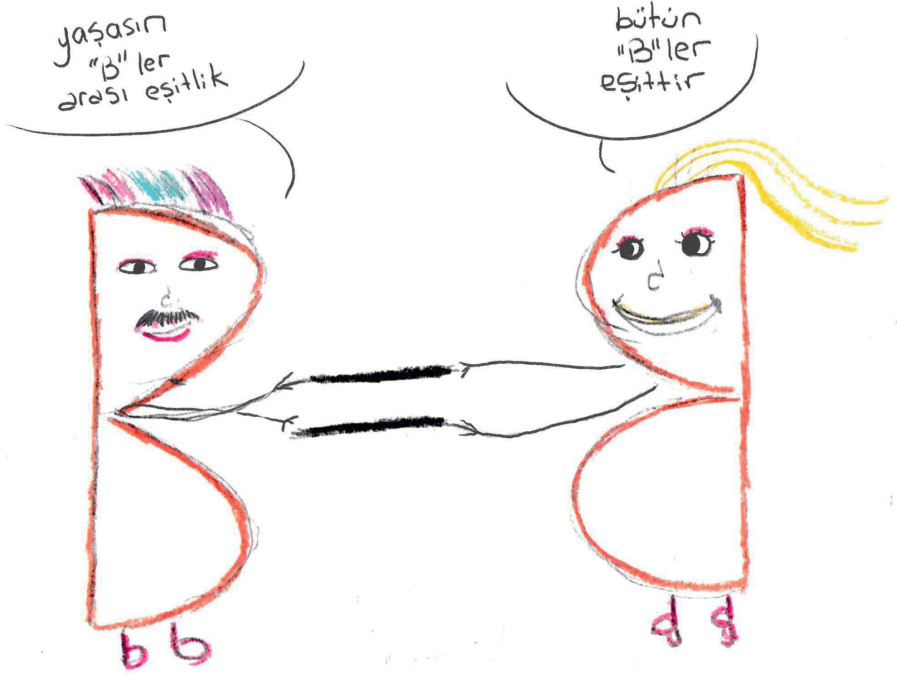
Türkiye bağlamında, HIV ile yaşayanların görünürlüğü ve kabulü hâlâ sınırlı olmakla birlikte, bu proje aracılığıyla sanat ve mizah, bireysel ve toplumsal dönüşümün bir aracı olarak kullanıldı. Atölye katılımcıları, kendi hikayelerini çizim ve karikatürlerle ifade ederek hem esenlik/iyi olma hali hem de bir topluluğun parçası olarak dayanışmayı deneyimletti.

Bu kitapçık, aynı zamanda sanatçılar ve aktivistler için de bir rehber niteliğinde. Türkiye’de sanatsal üretim ve dayanışma ağlarını genişletmek adına, sanat ve mizahın dâhil olduğu bu tür projelerin çoğalması, toplumsal değişime katkı sunacak. Bu süreçte her bir yaratıcı ifade, sadece bireysel bir hikayeyi değil, aynı zamanda kolektif bir direnişi de görünür kılmakta.

1 İSTANBUL

2 ANKARA

HIV POZİTİFLER BEBEK DOĞURABİLİR

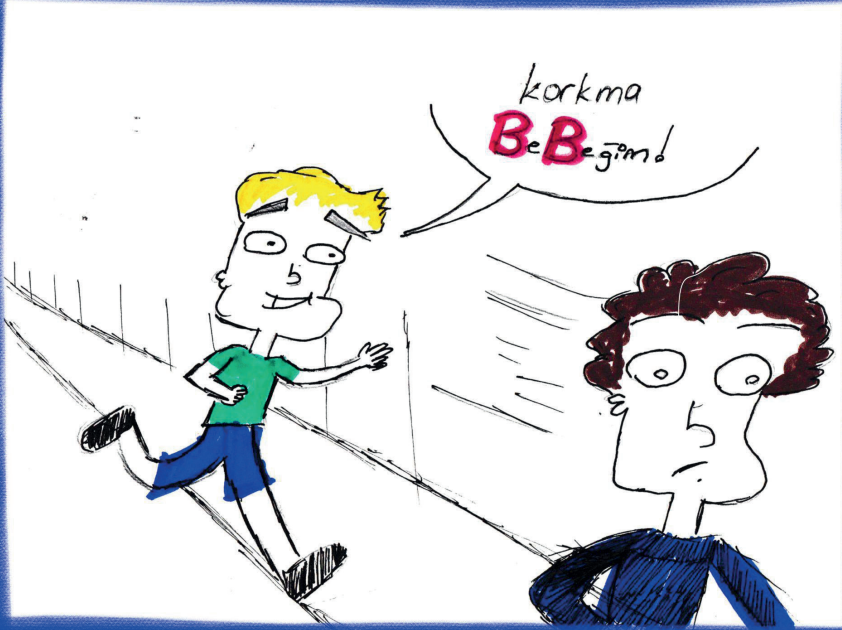
4 İSTANBUL

5 ANKARA

6 İZMİR

B = B

YANI SEVGİNİN TADINI
ÇIKARIN

8 ANKARA

İNSANLARIN ÇENESİNDEN KORUYAN KONDOM İCAT EDİLDİ

9 İZMİR

11 İSTANBUL

Pozitif-iz Derneği

www.pozitifiz.org

/pozitifizorg

/pozitifizderneđi